

УДК 911.3:614-053.5 (477.83)

СИСТЕМА ОЗДОРОВЛЕННЯ ТА ВІДПОЧИНКУ ДІТЕЙ У ЛЬВІВСЬКІЙ ОБЛ.: СУЧАСНИЙ СТАН, ПРОСТОРОВІ ОСОБЛИВОСТІ, ПРОБЛЕМИ

Галина Вужинська

*Львівський національний університет імені Івана Франка,
вул. П. Дорошенка, 41, м. Львів, 79000, Україна,
e-mail: g_vuzynska@ukr.net*

Останніми роками стан здоров'я дитячого населення України погіршується. Це спонукає турботливо ставитися до здоров'я дітей, удосконалювати систему охорони здоров'я, зокрема, підвищувати ефективність функціонування курортів та оздоровниць регіонів України, які б забезпечили оздоровлення та відпочинок дітей. Потрібно також активізувати наукові дослідження сучасного стану здоров'я дитячого населення, передумов і чинників його формування, просторових особливостей.

Розкрито актуальність дослідження сучасної системи оздоровлення та відпочинку дітей Львівської обл. Проаналізовано нормативно-правові акти, пов'язані з цією проблематикою, на державному та регіональному рівнях. Визначено динаміку кількості дитячих закладів оздоровлення та відпочинку в Україні. Схарактеризовано найважливіші дитячі заклади оздоровлення, які діяли у 2013 р. на Львівщині. Розглянуто просторові особливості та проблеми оздоровлення і відпочинку дитячого населення в області. Виявлено, що ситуація з оздоровленням дітей у області за останні десять років загалом погіршилася, попри наявність окремих позитивних зрушень.

Схарактеризовано рекреаційний потенціал області та з'ясовано вплив природних ресурсів на розміщення закладів дитячого оздоровлення й відпочинку в області. Більшість оздоровчих закладів (позаміських та санаторного типу) зосереджено в районах з найліпшими природними ресурсами, лікувальними мінеральними водами, кліматичними, лісовими та водними ресурсами. Заклади відпочинку з денним перебуванням зосереджені, насамперед, у районах з високим рівнем урбанізації.

На підставі статистичної інформації простежено зростання кількості дитячих закладів оздоровлення та відпочинку у Львівській обл. Проте з'ясовано, що це зростання досягнуто головню завдяки стрімкому збільшенню кількості таборів з денним перебуванням, створених на базі навчальних закладів. Отже, кількість дитячих закладів оздоровлення (позаміських та санаторного типу) щороку зменшується. У 2013 р. на території Львівщини функціонувало 18 дитячих закладів оздоровлення, що на 7 закладів (18 %) менше порівняно з 2005 р.

Запропоновано заходи щодо збереження та вдосконалення роботи наявних дитячих закладів оздоровлення та відпочинку, а також відновлення і забезпечення фінансування Програми розвитку Всеукраїнської дитячої оздоровниці "Східниця", що дасть змогу надалі вирішити проблему відпочинку й оздоровлення дітей.

Ключові слова: дитяче населення, просторові особливості, дитячі заклади оздоровлення та відпочинку, система оздоровлення, територіальна організація.

Сьогодні українське суспільство переживає не тільки соціально-економічну, а й демографічну, екологічну, політичну кризи. Така негативна тенденція зумовила різке зниження рівня життя населення, негативно вплинула на демографічні процеси, а особливо позначилася на здоров'ї людей. За таких умов простежується значне

погіршення не тільки кількісних показників розвитку населення, а й якісних, що відображається, зокрема, на життєдіяльності більшості вікових груп населення. У вкрай важкому соціальному становищі перебуває дитяче населення – майбутнє нашої країни. Останніми роками простежується погіршення стану здоров'я дитячого населення України. Зростає гостра та хронічна захворюваність, погіршуються показники фізичного та нервово-психічного розвитку, зменшується частка здорових серед народжених живими, з'являються нові захворювання, які донедавна не були характерні для дитячого віку, як наслідок, такий стан здоров'я є загрозливим для ефективного розвитку суспільства. Тому основною метою політики щодо дітей сім'ї для України є формування здорового молодого покоління, підготовка дітей до повноцінного самостійного життя.

Несприятлива ситуація для формування та розвитку дитини спонукає турботливо ставитися до здоров'я дітей, удосконалювати систему охорони здоров'я, зокрема, підвищувати ефективність функціонування курортів та оздоровниць регіонів України, які б забезпечили оздоровлення та відпочинок дітей. Адже сучасне суспільство ставить досить високі вимоги до дітей, навантажуючи їх раннім навчанням, активною пізнавальною діяльністю, великою кількістю інформації та додаткових занять, які потребують розумового та нервово-психічного навантаження, натомість далеко не кожна родина має змогу забезпечити відповідний відпочинок та оздоровлення для своїх дітей. Згідно з Конвенцією ООН про права дитини, яка ратифікована Верховною Радою України, діти мають не тільки особливі потреби, а й громадські, політичні, соціальні, культурні та економічні права [7]. Важливе стратегічне завдання держави в забезпеченні соціального захисту дитинства – реалізація права дітей на оздоровлення та відпочинок. Відповідно, пріоритетним для держави є капіталовкладення у здоров'я та відпочинок молодого покоління.

На думку науковців, поряд з іншими функціями туристично-рекреаційного комплексу медико-біологічна функція є важливою функцією дитячого туризму, яка забезпечує оздоровлення, відпочинок, реабілітацію та профілактику захворювань дітей [3, с. 3]. Тому дитячий туризм, будучи невід'ємною складовою частиною туристичної галузі, є актуальним і має важливе значення сьогодні, що й зумовило дослідження нами відпочинку та оздоровлення дитячого населення в межах Львівської обл.. Зазначимо, що Львівщина посідає одне з провідних місць у державі за наявністю рекреаційних ресурсів, а природні рекреаційні ресурси є провідними у структурі рекреаційного потенціалу області.

Наша мета полягає в дослідженні сучасного стану системи оздоровлення та відпочинку дітей Львівської обл., її просторових особливостей та проблем.

Питання територіальної організації та розвитку туризму розглядало чимало науковців, серед них такі, як О. Бейдик, О. Ігнатенко, О. Любіцева, М. Мальська, І. Твердохлебов, В. Федорченко, В. Худо, В. Цибух, В. Шумський, І. Яковенко. Зокрема, деякі аспекти дитячого туризму з погляду педагогіки, економіки, краєзнавства, історії, фізичної культури, досліджували А. Ганієва, В. Зінченко, Я. Кашуба, М. Костриця, Н. Пангелова, В. Поліщук, Л. Устименко та ін. З погляду соціально-економічної географії, проблематику дитячо-юнацького туризму в Україні, зокрема, в Кіровоградській обл., вивчав О. Колотуха [3].

Значною є увага до дитячого туризму і на державному рівні. У Законі України “Про туризм” держава проголошує туризм одним з основних напрямів економіки та культури. Згідно з Законом “Про оздоровлення та відпочинок дітей” від 4 вересня 2008 р.,

державна політика спрямована на “визнання пріоритетним у діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування здійснення заходів, спрямованих на зміцнення здоров’я дітей шляхом організації оздоровлення та відпочинку”. Щодо класифікації дитячих закладів, то у ст. 14 другого Закону зазначено, що:

а) до дитячих закладів оздоровлення належать: дитячий заклад санаторного типу, дитячий центр, позаміський заклад оздоровлення та відпочинку;

б) до дитячих закладів відпочинку належать: табір з денним перебуванням, дитячий заклад праці та відпочинку, наметове містечко [8].

Досить активно проблематику оздоровлення та відпочинку дітей обговорюють на регіональному рівні, адже внаслідок економічної нестабільності в державі постала проблема припинення діяльності деяких закладів оздоровлення та відпочинку. Зокрема, депутати Львівської обласної ради ухвалили рішення “Про затвердження Програми з підтримки і функціонування діючих, відновлення закритих та будівництва нових дитячих закладів оздоровлення і відпочинку на 2014–2020 роки”. Ця програма передбачає можливість забезпечення відпочинку в літній період більшої кількості дітей у закладах оздоровлення та відпочинку за одну зміну, а також започатковує їхнє пристосування для цілорічної діяльності [9]. Згідно з програмою, проведено реконструкцію таких закладів: дитячої туристичної бази “Трембіта” (смт Славське Сколівського р-ну), дитячої туристичної бази “Карпати” (с. Кам’янка Сколівського р-ну), Жовківського районного дитячого центру оздоровлення, відпочинку та туризму “Росинка” (с. Зіболки Жовківського р-ну) і Дитячого позаміського закладу відпочинку “Сокіл” (с. Сасів Золочівського р-ну).

Організація належного оздоровлення та відпочинку дітей повинна бути одним із важливіших напрямів державної політики, оскільки за даними статистики кількість дітей щороку зменшується, а показники їхньої захворюваності збільшуються. Криза в державі, значне скорочення витрат на соціальні потреби, відсутність реформ у системі літнього оздоровлення дітей негативно впливають на процес модернізації системи оздоровлення й відпочинку дітей.

Дитячі курорти надалі перебувають у тривалій кризовій ситуації, причому більше з тої причини, що нема коштів на їхнє утримання. На рис. 1 показано, як змінювалася кількість дитячих закладів оздоровлення й відпочинку в Україні з 2005 по 2013 рр. Як бачимо, різке зменшення кількості закладів оздоровлення та відпочинку відбулося 2009 р. Імовірно, це була реакція на економічну кризу. Найменша кількість закладів за зазначений період була в 2010 р. (17 342 заклади), що на 1 207 закладів менше (6,5 %) порівняно з 2013 р. (18 549 закладів) [11]. Однак наголосимо, що досягнення у 2013 р. порівняно високих показників забезпечене завдяки наданню дітям відпочинкових послуг (зокрема, закладами з денним перебуванням), які не дають повноцінного відновлення сил дитячого організму.

Попри збільшення кількості дітей, які скористалися послугами оздоровчих та відпочинкових закладів, помітно зменшується кількість місць у закладах (у 2005 р. – 236 тис., у 2013 р. – 191 тис. місць) [11]. Така ситуація потребує нових підходів, які б супроводжувались якісними змінами в діяльності дитячих санаторно-курортних та оздоровчих закладів, а не ґрунтувались лише на зростанні кількості закладів.

Для розвитку дитячого оздоровлення та відпочинку необхідними умовами є наявність відповідних рекреаційних ресурсів, зокрема, природних умов. Значна частина рекреаційних ресурсів сконцентрована в Карпатах, а отже, і територія Львівської обл.

має різноманітний за складом рекреаційний потенціал, який можна використовувати з лікувально-оздоровчою та туристичною ціллю. Останніми роками частка дитячих закладів у Львівській обл. становила 4,4 % від усієї кількості дитячих закладів оздоровлення та відпочинку в Україні (посідає 11-те місце серед інших регіонів України), а кількість дітей у дитячих закладах оздоровлення та відпочинку в області становить 5,1 % від загальної кількості дітей шкільного віку (шосте місце серед інших регіонів України) [4, с. 10].

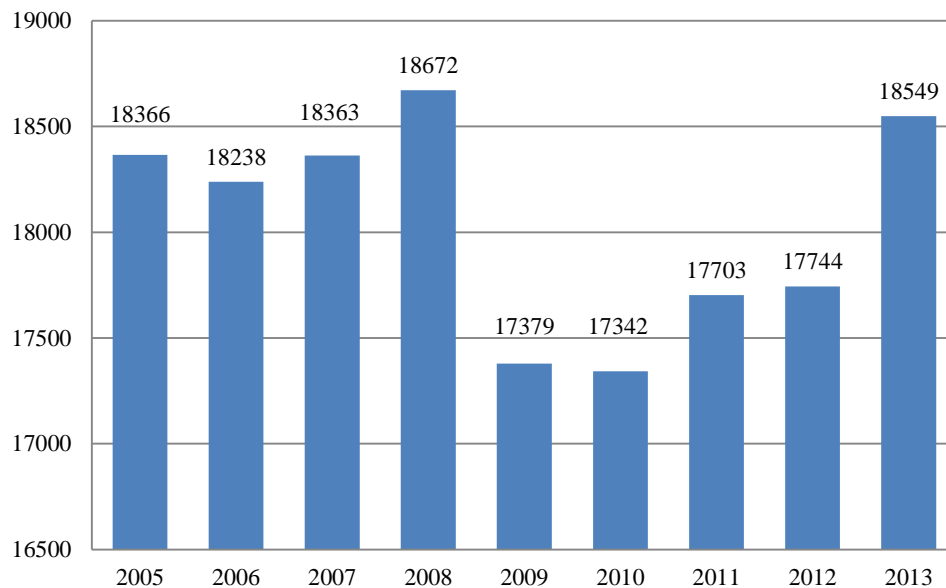

Рис. 1. Динаміка кількості дитячих закладів оздоровлення та відпочинку в Україні за період з 2005 по 2013 рр. [11]

На території Львівської обл. є декілька типів дитячих закладів оздоровлення та відпочинку. Наприклад, за даними статистики, улітку 2013 р. в області функціонувало 914 дитячих закладів оздоровлення та відпочинку. З них лише 18 дитячих закладів оздоровлення (з них 15 позаміських, 3 санаторного типу) та 896 закладів відпочинку, у тому числі 879 таборів з денним перебуванням та 17 наметових таборів (див. рис. 2) [5].

Популярними є дитячі заклади оздоровлення та відпочинку санаторного типу “Зірниця” (м. Моршин), “Конвалія” (м. Трускавець), а також “Казка”, “Верховина” у Сколівському р-ні, “Ровесник” у Сокальському р-ні, “Джерела Карпат” у Турківському р-ні та ін. Як бачимо з рис. 3, за період 2005–2013 рр. кількість дитячих закладів оздоровлення та відпочинку в області зросла зі 684 у 2005 р. до 914 у 2013 р., що на 25,2 % більше. Як і загалом по Україні, найменша кількість закладів за цей період була у 2009–2010 рр., на це вплинуло як зменшення кількості дітей, так і наслідки фінансово-економічної кризи в державі у 2008–2009 рр.

Щодо загальної кількості оздоровлених дітей, то тут також простежувалося помітне зростання (у 2005 р. – 92 546 дітей, у 2013 р. – 111 481 дітей) [1, с. 116–117]. Збільшення показників кількості дитячих закладів та оздоровлених у них дітей 2013 р. відбулося

головно завдяки збільшенню кількості закладів відпочинку з денним перебуванням (так званих пришкільних таборів), створених на базі навчальних закладів, та, відповідно, більшій кількості дітей, які там відпочивали (закладів у 1,5 раза більше порівняно з 2005 р., а оздоровлених дітей у 1,8 раза більше).

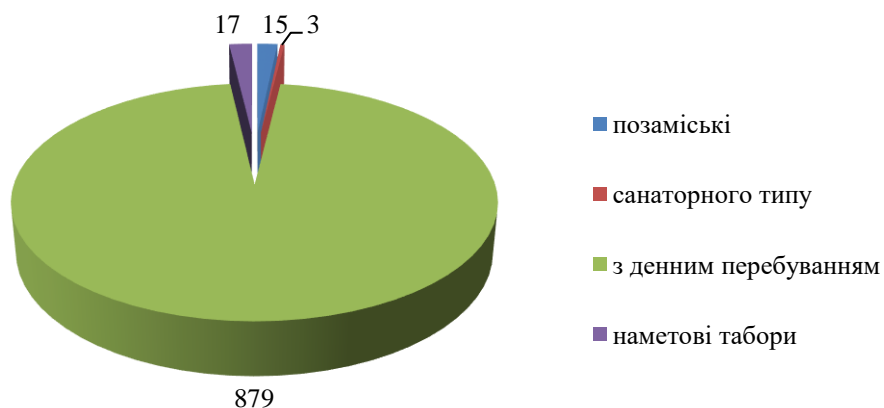

Рис. 2. Розподіл дитячих закладів оздоровлення та відпочинку у Львівській обл. за типами, 2013 р. [5]

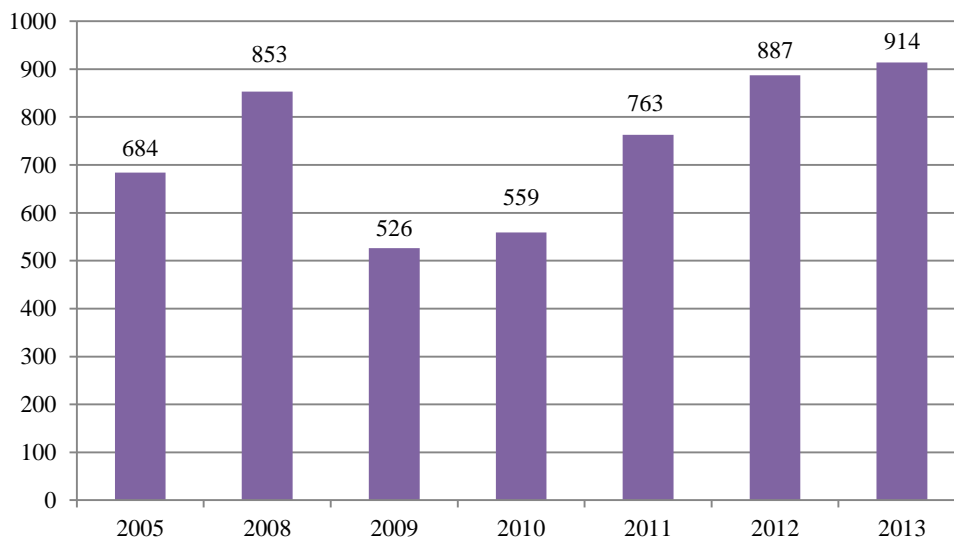

Рис. 3. Динаміка кількості дитячих закладів оздоровлення та відпочинку у Львівській обл. за період з 2005 по 2013 рр. [1]

Однак чи правильним є зачислення пришкільних таборів до закладів відпочинку й оздоровлення дітей? Така система не дає змоги реально оцінити ситуацію з оздоровленням дітей. Простежується збільшення лише пришкільних таборів, а кількість закладів оздоровлення не зростає та ще й немає необхідного фінансування на створення ліпших умов перебування в них дітей. На наш погляд, ця проблематика потребує негайного вирішення та вдосконалення, оскільки перебування наших дітей у “шкільних стінах” та “на асфальті” не можна назвати оздоровленням, та й відпочинком також. Така ситуація призвела “до деформації мережі дитячих оздоровчих закладів і погіршення її структури” [2]. Проте цю тенденцію можна помітити загалом і по Україні.

З огляду на складну політичну й економічну ситуацію, у якій опинилася наша держава, організувати відпочинок та оздоровлення дітей стає складніше. Унаслідок окупації Криму Україна втратила велику кількість дитячих оздоровчих закладів, у яких могли б поліпшити своє здоров'я наші діти. У таких реаліях державі варто звернути увагу на розвиток інших оздоровниць, зокрема на Львівщині, яка має багатий природно-рекреаційний потенціал. Заслуговує на увагу відомий курорт Східниця, мінеральні джерела якого не мають аналогів у Європі. Доцільно відновити Програму розвитку Всеукраїнської дитячої оздоровниці “Східниця”, затвердженої Постановою КМУ № 141 від 4 лютого 1999 р. Метою згаданої Програми було збереження, відтворення, розвиток і ефективне використання ресурсів бальнеологічного курорту Східниця, становлення і функціонування його як Всеукраїнської дитячої оздоровниці [10]. Відновлення та забезпечення фінансування Програми розвитку Всеукраїнської дитячої оздоровниці “Східниця” дасть змогу надалі вирішити проблему відпочинку й оздоровлення дітей.

Львівська обл. є одним із найбільш привабливих туристичних регіонів, адже, як зазначено, має багатий рекреаційно-туристичний потенціал (сприятливі кліматичні умови, значні природноресурсні умови, багата історико-культурна спадщина). Серед значної різноманітності природних рекреаційних ресурсів наявні лікувальні мінеральні води, лікувальні грязі, озокерит. Саме завдяки цим ресурсам у Львівській обл. розвиваються такі популярні курортні міста, як Моршин, Трускавець. Отже, географія важливих природних ресурсів має вплив на розміщення закладів оздоровлення та відпочинку в області. Розподіл дитячих закладів оздоровлення та відпочинку у Львівській обл. відображено на рис. 4.

Найбільша кількість дитячих закладів оздоровлення та відпочинку, що працювали у Львівській обл. у 2013 р., була у м. Львові (104 заклади), Яворівському (59), Жовківському (54), Сокальському (52), Турківському (50 закладів) районах. Найменша кількість дитячих закладів оздоровлення та відпочинку зосереджена у таких районах та містах обласного значення, як м. Моршин (1 заклад), м. Новий Розділ (2 заклади), м. Трускавець (4 заклади), Миколаївський р-н (9 закладів), Перемишлянський р-н (18 закладів), Дрогобицький р-н (24 заклади). Кількість дітей, які відпочили та оздоровились улітку 2013 р. найбільшою є в Турківському р-ні (4 220 дітей, що становить 51,5 % від загальної кількості дітей шкільного віку району). Значна частка оздоровлених дітей у м. Самбір (50,6 %), Мостиському р-ні (47,6), м. Стрий (47,5), Пустомитівському (47) та Жовківському (46,7 %) районах, найменша частка оздоровлених дітей у м. Новий Розділ (4,9 %), Миколаївському р-ні (11,3), м. Дрогобич (14,1 %) [1, с. 116]. Зазначимо що, незважаючи на найменшу кількість оздоровчих закладів у м. Моршин, кількість оздоровлених там достатньо велика і становить 39,9 % дітей.

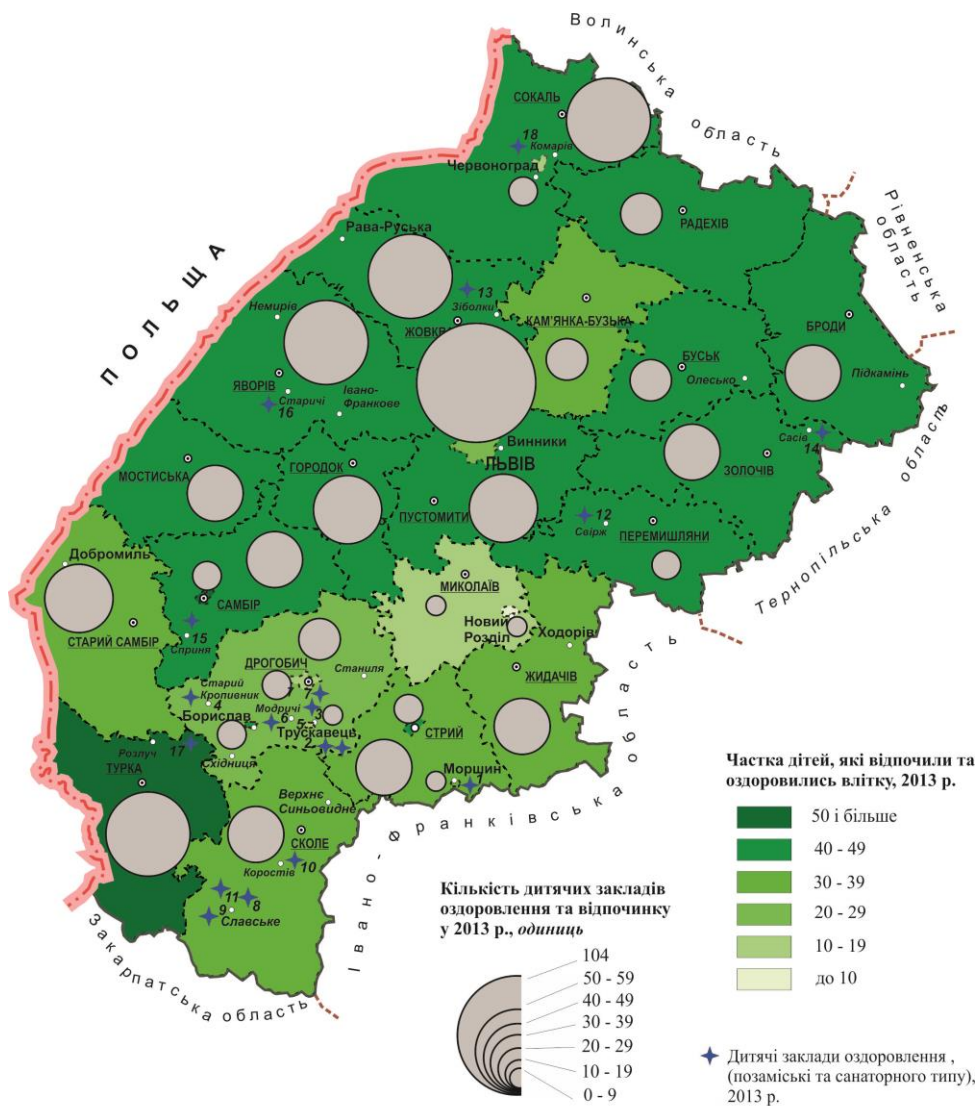

Рис. 4. Розподіл дитячих закладів оздоровлення та відпочинку у Львівській обл. в містах і районах обласного значення та частка дітей, які відпочили й оздоровились улітку 2013 р. Дитячі заклади оздоровлення: 1 – “Зірниця” м. Моршин, Стрийський р-н; 2 – “Конвалія” м. Трускавець, Дрогобицький р-н; 3 – “Золота корона” м. Трускавець, Дрогобицький р-н; 4 – “Веселка” с. Старий Кропивник, Дрогобицький р-н; 5 – “Світанок” м. Трускавець, Дрогобицький р-н; 6 – “Нафтуся Прикарпаття” с. Модричі, Дрогобицький р-н; 7 – “Зелений гай” м. Дрогобич, Дрогобицький р-н; 8 – “Політехнік-2” смт Славське, Сколівський р-н; 9 – “Верховина” смт Славське, Сколівський р-н; 10 – “Казка” с. Коростів, Сколівський р-н; 11 – “Динамо” смт Славське, Сколівський р-н; 12 – “Дружба” с. Свірж, Перемишлянський р-н; 13 – “Росинка” с. Зіболки, Жовківський р-н; 14 – “Сокіл” с. Сасів, Золочівський р-н; 15 – “Прикарпаття” с. Сприня, Самбірський р-н; 16 – “Бадворість” с. Старичі, Яворівський р-н; 17 – “Джерела Карпат” с. Розлуч, Турківський р-н; 18 – “Ровесник” с. Комарів, Сокальський р-н [1, 6].

Як бачимо з рис. 4, найбільша кількість дитячих закладів відпочинку та оздоровлення зосереджена у Львові. Оскільки це обласний центр, то тут найбільша кількість дітей та добре розвинена транспортна мережа, високий рівень соціально-економічного розвитку міста. Проте така значна кількість закладів у Львові досягнута головню завдяки стрімкому зростанню таборів з денним перебуванням, створених на базі навчальних закладів.

На картосхемі не важко помітити, що велика кількість оздоровчих закладів (позаміських і санаторного типу) зосереджена переважно у районах з найліпшими природними ресурсами, лікувальними мінеральними водами, кліматичними, лісовими та водними ресурсами. А заклади відпочинку (пришкільні табори) зосереджені, насамперед, у районах з високим рівнем урбанізації, що й посприяло створенню більшої кількості закладів з денним перебуванням для можливості забезпечення оздоровлення більшої кількості дітей. Проте більшу популярність серед дітей мають заклади, які розміщені на територіях з бальнеологічними (Моршин, Трускавець), лісовими та водними (Сколівський, Стрийський, Яворівський, Турківський райони) ресурсами.

Отже, на підставі аналізу системи оздоровлення та відпочинку дітей у Львівській обл. можна зробити висновок щодо неможливості в найближчому майбутньому кардинально поліпшити ситуацію в цій сфері. Держава, а також родини дітей загалом не в змозі покрити матеріальні витрати на повноцінний і на належному рівні організований оздоровчий відпочинок дітей. Поряд із негативною тенденцією в Україні щодо кількості дитячих оздоровчих закладів та кількості оздоровлених у них, усе ж таки у Львівській обл. простежується деяке поліпшення, проте це стосується лише статистики, а не реальної ситуації. Адже на загальному фоні збільшення кількості закладів кількість дитячих закладів оздоровлення (позаміських і санаторного типу) щороку зменшується, у 2005 р. налічувалось 25 закладів, а у 2013 р. – 18 закладів. Така ж ситуація і з кількістю дітей, які оздоровлювались та відпочили у таких закладах (у 2005 р. оздоровились 18 509 дітей, а у 2013 р. – 13 331 дитина) [1, с. 115]. Багатий ресурсний потенціал області використовують не повністю. З огляду на це, першочерговим завданням для держави є збереження й удосконалення роботи дитячих закладів оздоровлення та відпочинку, що посприяє зниженню захворюваності дітей та матиме значний вплив на збереження та зміцнення здоров'я молодого покоління.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Діти і молодь Львівської області : статист. зб. – Львів : Головне управління статистики у Львівській області, 2014. – 151 с.
2. Кашуба Я. М. Формування системи дитячого оздоровлення і туризму : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: 08.09.01 / Я. М. Кашуба ; НАН України. Ін-т регіон. дослідж. – Львів, 2006. – 21 с.
3. Колотуха О. В. Дитячо-юнацький туризм в Україні як територіальна соціально-економічна система : проблеми та перспективи розвитку : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. геогр. наук: 11.00.02 / О. В. Колотуха ; НАН України, Ін-т географії. – К., 2005. – 20 с.
4. Оздоровлення дітей у дитячих закладах оздоровлення та відпочинку влітку 2011 року : статист. зб. – К. : Державна служба статистики України, 2011. – 58 с.

5. Відпочинок і оздоровлення дітей влітку 2013 р. Прес-реліз головного управління статистики у Львівській області від 07.11.2013 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://lv.ukrstat.gov.ua/ukr/themes/23/theme_23.php?code=23
6. Державний реєстр дитячих закладів оздоровлення та відпочинку. Міністерство соціальної політики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://drdz.mlsp.gov.ua/msm/institutions/region/13>
7. Конвенція про права дитини [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/995_021
8. Про оздоровлення та відпочинок дітей. Верховна Рада України. Закон від 04.09.2008 № 375-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/375-17>
9. Про затвердження Програми з підтримки і функціонування діючих, відновлення закритих та будівництва нових дитячих закладів оздоровлення і відпочинку на 2014–2020 роки. Львівська обласна рада. Рішення № 1131 від 17.06.2014 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://gw1.oblrada.lviv.ua/rada/rishennialor.nsf/ZaNomerom?Open-View&Start=204>
10. Про затвердження Програми розвитку курорту Східниця. Кабінет Міністрів України; Постанова, Програма від 04.02.1999 № 141 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/141-99-%D0%BF>
11. Санаторно-курортні та оздоровчі заклади [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://ukrstat.org/uk/operativ/operativ2007/tyr/tyr_u/skz2006_u.htm

REFERENCES

1. Holovne upravlinnia statystyky u Lvivskii oblasti (2014). *Dity i molod Lvivskoi oblasti: statystychnyi zbirnyk*. Lviv, 151 pp. (in Ukrainian).
2. Kashuba, Ya. M. (2006). *Formuvannia systemy dytiachoho ozdovlennia i turyzmu* (avtoreferat dysertatsii na здobuttia naukovooho stupenia kandydata ekonomichnykh nauk: 08.09.01). NAN Ukrainy, Instytut rehionalnykh doslidzhen. Lviv, 21 pp. (in Ukrainian).
3. Kolotukha, O. V. (2005). *Dytiachyo-yunatskyi turyzm v Ukraini yak terytorialna sotsialno-ekonomichna systema: problemy ta perspektyvy rozvytku* (avtoreferat dysertatsii na здobuttia naukovooho stupenia kandydata heohrafichnykh nauk: 11.00.02). NAN Ukrainy, Instytut heohrafii. Kyiv, 20 pp. (in Ukrainian).
4. Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy (2011). *Ozdovlennia ditei u dytiachykh zakladakh ozdovlennia ta vidpochynku vlitku 2011 roku: statystychnyi zbirnyk*. Kyiv, 58 pp. (in Ukrainian).
5. Holovne upravlinnia statystyky u Lvivskii oblasti (2013). *Vidpochynok i ozdovlennia ditei vlitku 2013 r. Pres-reliz holovnoho upravlinnia statystyky u Lvivskii oblasti vid 07.11.2013 r.*, available at: http://lv.ukrstat.gov.ua/ukr/themes/23/theme_23.php?code=23 (in Ukrainian).
6. Ministerstvo sotsialnoi polityky Ukrainy. *Derzhavnyi reiestr dytiachykh zakladiv ozdovlennia ta vidpochynku*, available at: <http://drdz.mlsp.gov.ua/msm/institutions/region/13> (in Ukrainian).
7. *Konventsiiia pro prava dytyny*, available at: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/995_021 (in Ukrainian).

8. Verkhovna Rada Ukrainy. *Zakon "Pro ozdorovlennia ta vidpochynok ditei"* (No 375-VI vid 04.09.2008), available at: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/375-17> (in Ukrainian).
9. Lvivska oblasna rada. *Pro zatverdzhennia Prohramy z pidtrymky i funktsionuvannia diiuchykh, vidnovlennia zakrytykh ta budivnytstva novykh dytiachykh zakladiv ozdorovlennia i vidpochynku na 2014–2020 roky* (Rishennia No 1131 vid 17.06.2014), available at: <http://gw1.oblrada.lviv.ua/rada/rishennialor.nsf/ZaNomerom?Open-View&Start=204> (in Ukrainian).
10. Kabinet Ministriv Ukrainy. *Postanova "Pro zatverdzhennia Prohramy rozvytku kurortu Skhidnytsia"* (Prohrama No 141 vid 04.02.1999), available at: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/141-99-%D0%BF> (in Ukrainian).
11. Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy. *Sanatorno-kurortni ta ozdorovchi zaklady*, available at: http://ukrstat.org/uk/operativ/operativ2007/tyr/tyr_u/skz2006_u.htm (in Ukrainian).

*Стаття: надійшла до редакції 15.08.2015
доопрацьована 11.10.2015
прийнята до друку 17.11.2015*

SYSTEM OF REHABILITATION AND RECREATION OF CHILDREN IN LVIV REGION: MODERN STATUS, SPATIAL FEATURES AND PROBLEMS

Halyna Vuzhyns'ka

*Ivan Franko National University of Lviv,
P. Doroshenko Str., 41, UA – 79000 Lviv, Ukraine*

The state of child population health of Ukraine is deteriorating in the last years. This situation requires careful attitude to the health of children, perfecting health systems, in particular, enhance the functioning of health resorts and spas in the regions of Ukraine in order to ensure the health and recreation of children. Scientific researches the current state of health child population, preconditions and factors of its formation, the spatial features we must also intensify.

The relevance of research of the modern system of rehabilitation and recreation the children of Lviv region was show in the article. Regulatory-legal acts associated with this issue at the national and regional levels was analysed. Established dynamics of the number of children's health and recreation facilities in Ukraine. It was established dynamics of the number of children's rehabilitation and the recreation facilities in Ukraine. The most important children's rehabilitation facilities that operated in 2013 in Lviv region was characterized. The spatial characteristics and problems of rehabilitation and rest of the child population in region were analyzed. Found, that the situation with the rehabilitation of children in the region over the past decade generally worsened, despite the presence of some positive developments.

Recreational potential of the region was characterized and elucidated the impact of natural resources on the placement of establishments of children's rehabilitation and recreation in the region. Most improving institutions (non-urban and sanatorium) are concentrated in areas with the best natural resources, medicinal mineral waters, climate, forest and water resources. Establishments recreation with the day care focused primarily in areas of high level of urbanization.

Based on statistical information, traced the increased number of children's institutions of rehabilitation and recreation in Lviv region. But, found that the growth achieved mainly by the rapid increase in the number of daycare camps created on the basis of educational institutions. Thus, the number

of children's institutions of rehabilitation (non-urban and sanatorium) annually decreases. In 2013 on the territory of Lviv region functioned 18 children's institutions of rehabilitation that on seven institutions (18 %) less than in 2005.

The measures for the conservation and improvement of existing children's Institutions the health and recreation, and also rebuilding and providing financing the Programme for the development of Ukrainian children's health resort "Skhidnytsia" were offered, that will allow in the future to solve the problem of rest and improvement of children.

Key words: child population, spatial features, children's institutions rehabilitation and recreation, system health improvement, territorial organization.